

Sygn. akt II UK 230/17

POSTANOWIENIE

Dnia 21 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z wniosku R. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W.
o podleganie ustawodawstwu polskiemu w zakresie ubezpieczeń społecznych,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 21 marca 2018 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 16 listopada 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 16 listopada 2016 r. oddalił apelację skarżącego R. K. od wyroku Sądu Okręgowego w (...) z 17 listopada 2015 r., którym oddalono jego odwołanie od decyzji pozwanego z 5 stycznia 2015 r., stwierdzającej podleganie wnioskodawcy polskiemu ustawodawstwu w zakresie ubezpieczeń społecznych od 1 maja 2014 r.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na *„oczywistą zasadność tego środka odwoławczego, a także nieważność postępowania”*.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przedsądu i dlatego nie został uwzględniony.

Błędnie zakłada, że podstawy kasacyjne („w świetle zgłoszonych zarzutów kasacyjnych ...”) składają się na podstawę przedsądu. Podstawy kasacyjny stanowią odrębny element skargi kasacyjnej i podlegają rozpoznaniu dopiero po przyjęciu jej do rozpoznania. Oznacza to, że skarżąca we wniosku powinna samodzielnie (czyli odrębnie od podstaw kasacyjnych) wskazać i wykazać naruszenie prawa, które bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że objęty skargą wyrok jest oczywiście wadliwy.

Skarżąca tego nie czyni.

Niezasadny jest zarzut nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.), gdyż pracodawca słowacki nie był zainteresowanym w tej sprawie (art. 477¹¹ k.p.c.). Stosownie do treści art. 477¹¹ § 1 k.p.c., stronami postępowania sądowego w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych są: ubezpieczony, inna osoba, której praw i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja, organ rentowy oraz zainteresowany. W myśl art. 477¹¹ § 2 zdanie pierwsze k.p.c., zainteresowanym w rozumieniu przedmiotowej ustawy jest ten, czyje prawa lub obowiązki zależą od rozstrzygnięcia sprawy. Zgodnie z zasadą terytorialności, chodzi w tym przepisie o prawa i obowiązki wynikające z polskiego systemu ubezpieczeń społecznych, stąd nie ma on zastosowania do praw i obowiązków wynikających z porządków prawnych innych krajów członkowskich Unii, o których rozstrzygają odpowiednie organy tych krajów wedle obowiązującego w nich prawa (zob. postanowienie z 27 września 2016 r., I UZ 14/16 i wyrok z 25 listopada 2016 r., I UK 370/15 Sądu Najwyższego).

Z kolei podstawa przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. spełnia się wtedy, gdy „skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona” (we wniosku – *oczywista zasadność tego środka odwoławczego*).

Zarzuty dotyczące procedowania miałyby znaczenie, gdyby miały wpływ na wynik sprawy, czyli na zastosowanie prawa materialnego. Tu zaś chodzi o wynikający z koordynacji łącznik określający podleganie ubezpieczeniom społecznym polskim albo słowackim.

Każde państwo decyduje (deklaratoryjnie) o ubezpieczeniu społecznym wedle tytułu ubezpieczenia realizowanego na jego terytorium. Znaczenie ma więc

realna praca lub działalność, która spełnia podstawę (tytuł) ubezpieczenia w danym kraju.

Skarżący nie wykazuje, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona ze względu na wadliwość postępowania polskiego organu rentowego.

Nie podważa we wniosku ustaleń stanu faktycznego, na których oparto zaskarżony wyrok, a które wiążą w ocenie podstawy przedsądu (art. 398¹³ § 2 k.p.c. ma zastosowanie również na etapie przedsądu). W sprawie ustalono (uzasadnienie zaskarżonego wyroku), że powstały wątpliwości, co do realności stosunku pracy zawartego ze słowackim pracodawcą, co pozwany zgłosił słowackiemu odpowiednikowi. Słowacka Socialna Poistovna nie wdała się w spór, co do ustalenia ZUS i nie zgłosiła sprzeciwu w zakresie określonego ustawodawstwa. Przeciwnie w kolejnym piśmie do ZUS poinformowała, że unieważnia formularz wydany wnioskodawcy. Nadto słowacka instytucja przeprowadziła kontrolę, z której wynikało, że jakkolwiek spółka M. s.r.o. zatrudnia pracowników z Polski, w tym wnioskodawcę, to według tej instytucji praca ta ma charakter marginalny, bo jest świadczona jedynie przez 10 godzin w ciągu miesiąca za wynagrodzeniem wynoszącym 40 euro.

Na tle takich ustaleń i stanowiska drugiej instytucji nie jest uprawniony zarzut wniosku, że polski organ wydał decyzję mimo braku zajęcia stanowiska przez słowacką instytucję.

Pozwany nie rozstrzygał samodzielnie kwestii ubezpieczenia na Słowacji i pracy marginalnej.

Zbyt ogólny jest zarzut wniosku, iż nie doszło do rozpoczęcia 2-miesięcznego terminu z 16 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego (rozporządzenia z 16 września 2009 r. nr 883/2004). Termin ma znaczenie porządkujące i pragmatyczne a nie materialne. Punkt ciężkości regulacji polega na ustaleniu podstawy ubezpieczenia, co może wyrażać się również w braku odmiennej opinii co do stanowisko zgłoszonego przez pierwszy (krajowy) organ. Wedle ustaleń pozwany wcale nie bezpodstawnie ustalił dla wnioskodawcy polskie ustawodawstwo jako właściwe o czym poinformował słowacką instytucję ubezpieczeniową w piśmie z 25 września 2014 r. Instytucja ta nie zgłosiła zastrzeżeń i pozwany decyzję wydał 5 stycznia 2015 r.

Skarżący nie legitymował się poświadczeniem o podleganiu ubezpieczeniom społecznym z tytułu pracy najemnej na Słowacji.

Ocena pracy marginalnej należy do instytucji państwa w którym praca jest wykonywana. Ustalono, iż słowacki organ zajął stanowisko, że praca ma marginalny charakter (uzasadnienie zaskarżonego wyroku). Pozwany nie decydował więc samodzielnie o pracy marginalnej jako negatywnej przesłance wyłączającej koordynację. Natomiast czym innym jest materialne kwestionowanie pracy kwalifikowanej jako praca marginalna. W tym kierunku nie idą zarzuty wniosku.

Ocena o braku zbiegu tytułów oparta była na wyjaśnieniu sprawy, co pozwalało rozstrzygnąć pozwanemu w odniesieniu do podlegania ubezpieczeniom społecznym w kraju.

Stronie nie zamyka się prawa do weryfikacji ustalonego ustawodawstwa, jeśli pojawiają się nowe okoliczności. Tu zaś skarżący nie przedstawił nowych dowodów ani słowacka instytucja nie zmieniła stanowiska.

Innymi słowy pozwany wystarczająco ustalił, że skarżący w spornym okresie nie podlegał ubezpieczeniom społecznym z tytułu pracy najemnej u pracodawcy słowackiego, dlatego podlegał ubezpieczeniom w Polsce z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

r.g.